

Nr. 4(68)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2017. gada 3. aprīlis

RADOŠAIS CEĻŠ AUGŠUP

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Cik patīkami, kad cilvēki, gluži nemanot, sāk runāt vienā valodā, iet vienā soļu ritmā un raudzīties viena mērķa virzienā. Šī saskaņa radošo ideju realizācijā un nozīmīgu jautājumu risināšanā bija jūtama visu martu. Esam gluži kā pamodušies no ziemas miega un apsīlušī pavasarīgā saulītē. Ir

godam aizvadīta bibliotēkas 55 gadu jubileja, padziļināti risināti mūžam svarīgie jautājumi par cilvēku ar invaliditāti tiesībām, atrasti jauni ceļi pie lasītājiem, ieviešot jaunu pakalpojumu «Mobilā bibliotēka», un realizētas dažādas izstādes un akcijas.

Arī aprīlis būs radošu vēsmu pārņemts. Bibliotēkā būs apskatāma Vizmas Kaupužas fotoizstāde, tiks dibināts «Lasītāju klubīšs» un izveidoti jauni vizuālie materiāli. Tāpēc aicinām sekot līdz informācijai.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

LAIMAS KOTAS FENOMENS

Ivars Ozoliņš

*Braila raksta nodaļas
galvenais redaktors*

Ir pabeigts darbs reproducēšanai Braila rakstā pie Laimas Kotas (Muktupāvelas) romāna «Mieriēlas vilkme». Grāmatas pamattēma ir Rīgas Miera ielas vēsture. Tomēr rakstniece tur ir savākusi ļoti interesantu un patiesu informāciju par dažādām dzīves jomām — psiholoģiju, medicīnu, vēsturi, ģeogrāfiju, par latviešu atšķirīgo mentalitāti un rakstura īpašībām salīdzinājumā ar citām tautām, pa brīžam

ironizējot par tā sauktajām latviskajām rakstura īpašībām. Īpaši uzsvērta latviešu un Latvijas krievu dažādā sapratne par latviešu tautas un valsts saknēm vēsturē, par krievu attieksmi pret mums pēc II Pasaules kara, ko spilgti ilustrē ne tikai krievu vandaliskās izdarības Lielajos Kapos pēc personīgās iniciatīvas, bet arī varas iestāžu akceptētās. Mēs varam uzdot jautājumu: ar kādām tiesībām jūs ar augstprātīgu nicinājumu izturaties pret mūsu kultūru, tradīcijām, valodu? Ko jūs demonstrējat 9. maijā Uzvaras laukumā un plkst. 23.00 ar salūtu, sagaidot Jauno gadu? Varam nejaūtāt, atbilde sen zinā-

ma: «Mēs neatzīstam jūsu tiesības uz savu valsti. Mēs audzinām savus bērnus cerībā un ticībā uz mums labvēlīgām izmaiņām pasaules politiskajā situācijā, kad Krievija atkal atgūs Latviju savā īpašumā.»

Laima Kota pēdējā laika latviešu literatūrā ir neparasta parādība. Pie savdabīgā, oriģinālā informācijas pasniegšanas veida jāpieder, lai vēstījumu neuztvertu kā rotaļāšanos ar murgainām vīzijām. It sevišķi tas sakāms par grāmatas sākumu, kad vienam otram lasītājam varētu rasties vēlme neturpināt lasīšanu, kā tas notika ar mani, bet iesaku paciesties, pārvarēt šokam līdzīgo reakciju un turpināt lasīt. Kad pieradīsiet pie

rakstnieces oriģinālā vēstījuma veida, uzzināsiet daudz interesanta par latviešu izceļošanu, īpaša neizpratne tiek pausta par latviešu sieviešu brīvprātīgu un sajūsmas pilnu aizprecēšanos uz tuvējiem austrumiem, kur mūsu izpratnē sievietes nonāk pilnīgi beztiesiskā vīriešu pakļautībā. Uzzināsiet par uzkrītošajām pārmaiņām to latviešu uzvedībā, kuri bija apostījuši gaisu pēckara Rietumeiropā.

Atsijāt «sauto atlikumu» pārsteidzošajos sižeta pavērsienos un murgainajās vīzijās galu galā ir pavisam viegli, vajag tikai pierast pie rakstnieces izvēlētā stila. Lasītājiem interesanta varētu būt arī grāmatā lietotā valoda un neparastie vārdu darinājumi.

JO SAVAS ĪSTĀS DZEJAS IR JĀMEKLĒ

Ieva Jēkabsons
*Metodikas nodaļas
bibliotekāre*

«No dziesmas es esmu paņēmts,
par dziesmu man jāpaliek.»

Jānis Peters

Pavisam necilās kastēs lasītavā uz galda salikti lielāki un mazāki papīra rullīši, glīti apsieti brūnām un dzeltenām aukliņām. It kā nekas īpašs... Bet vai tiešām?! Patiesībā katrs rullītis savā dvēselē slēpj dzejoli — vēl jūsu nelasītu, vēl neatklātu...

Tā ir akcija «Dzejolis kabatā. Man katra diena ir dzejas diena», kas, godinot 21. martu, ko pasaulē pazīst kā Starptautisko dzejas dienu, tiek rīkota Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lasītavā Rīgā.

Katrs bibliotēkas apmeklētājs ir laipni aicināts izvēlēties savu rullīti. Mazākie nes sevī dzeju palielinātā drukā, bet lielākie — Braila rakstā. Zem katra dzejoliša atra-

dīsiet arī norādi, no kāda krājuma tas ņemts. Kas zina, varbūt gribēsiet izlasīt vēl kādu šī autora dzejoli!

«Kāpēc būtu jālasa dzeja?» jūs jautāsiet. Es nevaru runāt visu vārdā, varu tikai teikt, kāpēc es to lasu. Lasu droši vien tā paša iemesla dēļ, kāpēc runāju, domāju un rakstu. Izsakoties Māra Čaklā vārdiem:

*«Nevar taču nest sevī
veselu okeānu — neizrunātu.»*

Manuprāt, dzeja ir viens no veidiem, kā vislabāk izteikt savas jūtas un pārdzīvojumus. Un to var panākt ne vien dzeju rakstot, bet arī lasot. Lasot ne tikai ar acīm, bet arī ar prātu un, jā, arī dvēseli. Turklāt dzeja visus neuzrunā vienādi, jo, kā jau visu šai pasaulē, arī to mēs izlaižam caur savu uztveres prizmu, radot pa jaunam, radot to sev. Dzeja ir kā spogulis — mēs tur nevaram ieraudzīt to, kā nav mūsos pašos. Tāpēc savas Īstās dzejas IR jāmeklē un IR jālasa! Alans Aleksandrs Milns teicis: «[...] Dzejas un

Dziesmas nav tišām atrodamas, tās atrod tevi pašas, kad tām iepatīkas. Un tev cits nekas neatliek kā uzmeklēt vietu, kur tām

būtu vieglāk tevi atrast...» Un kur gan vieglāk dzejām mūs atrast, kā bibliotēkā?! Nāc un atrodi savu Dzeju!

LASĪTĀJI APVIENOJAS KLUBIŅĀ

Dinija Bite
LAN bibliotekāre

Šī gada aprīļa beigās LNerB veidos savu «Lasītāju klubiņu». Uz šo klubiņu tiek aicināts ikviens lasītājs, kuram patīk lasīt gan stāstus, gan dzeju, gan arī tos, kuri paši ievingrina roku literāro darbu radīšanā.

Klubiņa mērķis ir lasīšanas veicināšana un radošuma attīstība. Brīvā gaisotnē runāsim par izlasīto darbu vēstījumiem un to, kādas sajūtas un domas tie izraisījuši.

Arī es kā grāmatu čakla lasītāja vēlos citus iepazīstināt ar grāmatām, kas man lika aizdomāties un pat mainīt savu viedokli par dzīvi, tāpēc pieteicos kļūt par Lasītāju klubiņa biedru. Piemēram, izlasot Rondas Bērnas grāmatu «Spēks», mainīju

viedokli par dzīves uztveri un ikdienas domāšanu. Šādu grāmatu, kas liek cilvēkam aizdomāties par ikdienu un varbūt pat mainīt savu domāšanu un dzīves rutīnu, ir daudz. Tomēr daudz ir arī tādu cilvēku, kuri par šādām grāmatām neko nezina. Tāpēc Lasītāju klubiņa pirmajā tikšanās reizē runāsim par mūsu mīļākajām grāmatām un arī par tām, kas izmainījušas mūsu dzīves.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka ir pilna ar interesantām grāmatām dažādos formātos. Un varbūt kāda no tām ir tieši tā, ko esat meklējis, tā, kas dos atbildes uz sen uzdotiem jautājumiem. Varbūt Lasītāju klubiņā atklāsiet, ka jums labi padodas rakstīt dzeju vai stāstus. Nekad nevar zināt. Tāpēc piesakies, lai kļūtu par klubiņa biedru pie kāda no Lasītavas darbiniekiem un atver sev un citiem durvis uz jaunu pasauli.

SIMTS GADI KĀ SIMTS MIRKĻI MŪŽA VAINAGĀ

Ilona Laicāne
LNerB Balvu filiālbibliotēkas vadītāja

17. martā 100. dzimšanas dienu svinēja gulbeniete Emma Zaķis.

Emma dzimusi 1917. gada 17. martā Gulbenes rajona Beļavas pagastā četru bērnu ģimenē. Beigusi Beļavas pamatskolu un mācījusies Gulbenes komercskolā. Izaudzinājusi divas meitas. Visu darba mūžu nostrādājusi kā rēķinvede un nodokļu inspektore dažādās iestādēs. Emmas

kundze ir ļoti stingra un prasīga, joprojām prot par sevi pastāvēt, jo uzskata, kārtībai jābūt it visās lietās. Vēl pirms dažiem gadiem viņai bijusi arī laba atmiņa, vienīgi šogad viss vairs nav tik skaidri palicis prātā, turklāt, kā jau tas vecumā mēdz būt — viņa labāk atceras tālas pagātnes notikumus nekā to, kas noticis dažas dienas iepriekš. Visu mūžu Emmas kundze lasījusi grāmatas, pēdējos 30 gadus ir LNerB Balvu filiālbibliotēkas viena no čaklākajām audio-grāmatu lasītājām.

Emmai Zaķis 100 gadu jubilejā stipru veselību un daudz baltu dieniņu novēl Latvijas Neredzīgo bibliotēkas kolektīvs.

IZLASI-TO-NEZIN-KO

Vineta Bite
BRN korektore

Braila raksta lasītāj, ja Tu esi noguris no garās ziemas un tuvākā vai tālākā nākotnē vēlies kādu «izgrūdienu» no ierastās, mierpilnās, omulīgās, rāmi plūstošās domu vides. Tad tieši Tev esam reproducējuši Laimas Kotas jauno romānu «Mieriēlas vilkmē».

Romāna notikumos ir aprakstīts *viss-kas-ir* un arī *viss-kas-nav* iespējams. Tuvplānā rakstniece uzbur vēsturisko un nenoliedzami interesanto lielo Miera ielu. Ar tās savdabīgajiem iemītniekiem, kuri katrs viens ir personība savā būtībā. Autore smidina ar to reālistiski pārspīlētajiem raksturiem, kaitina ar noslēpumaino patiesību, kas «prasmīgi» kā odere, tiek izvērsta uz āru un pētīta zem lupas. Laima Kota atklāj latvieša dabu — mājās, darbā, kafejnīcā, kapos, uz ielas, jūrā, upē, kalnā, Latvijā un pasaulē, karsstumā un aukstumā, laimē un nelaimē. Ja ar to nepietiek — Tevi uz izbrīnu paķers citu tautu kolorītās īpatnības.

Tā ir grāmata izaicinājums, kurā daudz kas būs nepareizi un neierasti. Tu teiksi — tā nemēdz būt! Nu labi, to vieglāk būs saprast tiem, kas paši izgājuši *elles un indijas*, un nesuši nepaceļamo.

«Mieriēlas vilkmē» ievilks, Tu būsi apceļojis vai visu pasauli, redzējis neredzamo, nokaitināts rokoties pa vārdnīcām un *google*, lai saprastu *kas-ir-kas*. Un tomēr, tas ir milzīgs piedzīvojums, uzzināt ko jaunu — pavērt priekškaru, pacelt plīvuru un saprast, ka pasaule ir plaša, plaša un visnotaļ ne vienmēr tāda, kādu mēs to iztēlojamies. Izrādās, ka valoda ir tik daudzveidīga un tik daudz vārdu, terminu, izteicienu, kas ikdienā netiek izmantoti — tepat vien grozās.

Katrai dabas kataklizmai un nelaimei ir cēlonis mūsos pašos. Negribas atzīt? Daži mieriēlieši arī tā domā. Un uzrodas «izredzētie» kuriem uztic «iznešanu» *aizej-tur-nezin-kur-atnes-to-nezin-ko*.

Gluži kā pasakā, lai atbrīvotos no lāsta *nezin-kas-jāpaveic*. Tāpat mieriēliešiem, lai atbrīvotos no kataklizmas, kas pārņēmusi Mieriēlu un nu jau arī daļu Rīgas, viņiem jāveic misija — jāapvienojas un jānoiet «ceļu». Kopā un atsevišķi. Parādot to kāds nu kurš ir savā patībā, un cik katrs spēj nest. Vienīgi nesavtīga rīcība un pašjāvība vienam uz otru tiek godalgota ar laimīgu risinājumu. Tiek parādīts arī tas, ka neviena draņķība nepaliek bez soda.

Ja Tevi izbrīna mani «*defišotie*» vārdi, tad cik vien var tuvinājos «Mieriēlai» — viņai to netrūkst! Lai Tev jauka lasīšana par Mieriēlu, kas ir gudra savā mierā!

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.
Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālrunis: 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.